

Obsah

Domovopisu Kněžic u Jihlavy.

Předmluva jako úvod	3
I. Jména, velikost a poloha obcí:	
1. Jména	12
2. Velikost	14
3. Poloha	16
II. Hranice a okolní obce	17
III. Spojovací prostředky:	
1. Veřejné silnice	18
2. Obecní cesty	23
3. Mosty	23
4. Veřejný statek	24
5. Staré silnice	24
6. Staré památníky	25
7. Nové památníky	30
8. Stromy u silnic	36
IV. Složení půdy:	
1. Petrografický ráz	36
2. Sondy	38
V. Útvar povrchu	39
VI. Vodstvo:	
Vody tekoucí	43
2. Gravitacní vodovod Kněžic	46
3. Studně	50
4. Rybníky	52
5. Zaniklé rybníky	53
6. Turkův rybníček	55
7. Rozvodí — předěl	56
8. Trebičský vodovod	56
VII. Podnebí	58
VIII. Zdravotní poměry (Lidový lékař)	61
IX. Rostlinstvo	65
X. Zvířectvo	70
XI. Obyvatelstvo:	
1. Výsledky sčítání	74
2. Povaha lidu	75
3. Vzdělání	76
4. Náboženství (premonstráti)	77
5. Školství	83
6. Nářečí	92
7. Obyčeje	93
8. Kroj	96
9. Potrava	96
XII. Spolky a organizace:	
1. Sbory dobr. hasičů	97
2. Místní odbor Národní jednoty	101
3. Tělocv. jednota Sokol	109
4. Tělocv. spolek Orel	112
5. Republikánská strana	113
6. Čsl. sociál. dem. strana	114
7. Čsl. strana lidová	116
8. Odbor. Včelář. spolku	116
XIII. Zaměstnání	116
XIV. Zemědělství:	
1. Zužitkování povrchu půdy	122
2. Katastr a jeho dějiny	124
3. Trati	127
4. Polní hospodářství	128
5. Ovocnictví	139
6. Chov dobytka	141
7. Drábežnictví	142
8. Včelařství	143
9. Rybníkářství	143
10. Statistika	144
XV. Živnosti a obchody:	
1. Mlýny	146
2. Hostince	149
3. Obchody	150
4. Řeznictví	151
5. Trhy	151
XVI. Peněžní ústavy:	
1. Vzáj. výpomocná záložna	152
2. Spor. záloženský spolek	153
XVII. Osady, jich založení a vývin:	
1. Osídlení a poddanství lidu	154
2. Panské rody kněžické	163
3. Svěrenské zboží (zemské desky, urbář)	171

4. Moravský berní systém	172
5. Zaniklé (puště) vesnice	173
6. Pozemková reforma	178
7. Nynější naše osady	180
8. Vyznačné budovy, místa a jiné objekty	211
XVIII. Obec, práva a povinnosti občanské	226
XIX. Spojení domova se světem	233
XX. Vlivy váleek na domov	235
Doslov	243

Seznam obrazů:

Kříž cyrilometodějský	25
Babi kříž	26
Babák	27
„Jägerkreuz“	29
„Thingstein“	30
Boží muka	31
Myslivna	63
Stará lipa	68
Danhelský zákop	130
Předení lnu	139
Hlávku dvůr	142
Erb Collatn	170
Groš z doby Václava II.	177
Věž stará	213
Věž nová	216
Vnitřek kostela	218
Škola kněžická	219
Radnice	221
Zámek	222
Kaple v Kněžicích	222
Hřbitov	223
Socha P. Marie v Brodčích	232
Hrob v Dolní seči	238
Pomník padlým vojínům	242
Hostinec v N. Brtnici	226

Seznam plánů:

Situace obcí	16
Grav. vodovod v Kněžicích	48
Jestřebský les	62
Plán Kněžic a Visky	182
Plán Rychlova	195
Plán Brodčů	197
Plán Hrutova	200
Plán Nové Brtnice	203
Plán Jestřebí	204

Opravy a poznámky:

Str. 16. Pod plánkem mira „1:225.000“.	
Str. 17. řádek 4. Za slovem Brodce „1 a půl km“.	
Str. 28. Ve 3. řádku 3. odst.: Za slovy parc. č. „896“.	
Str. 29. Ve 2. řádku má být „7 o.“	
Str. 52. Ve 3. řádku zdala má být „2.4799“.	
Str. 64. Ve 4. odst. ve 2. řádku správně č. 7.	
Str. 65. V 3. odst. řádek 4. zdola má být kap. „XIV.“.	
Str. 80. V prostřed slovo: „proboštství“.	
Str. 102. Na začátku 3. řádku zdola 1. odst. správně „Štefj“.	
Str. 123. Ve 3. řádku 1. odst. zdola místo „vpředu“ správně „vzadu“. V posledním řádku 2. odst. místo „krychlové“ správně „čtverecné“.	
Str. 124. V 5. řádku 1. odst. zdola. Za slovem lesa má být „1895“.	
Str. 132. V 10. řádku správně slovo „ziskannými“.	
Str. 136. Na začátku 2. odst. škrtnout číslo 5.	
Str. 185. U dom. čís. 39. jméno správně „Pulicar“.	

Úvodem	77	Období po roce 1968	104
Domovopis Kněžic u Jihlavy	79	Politické poměry v 60. až 80. letech	106
Válečný režim	80	Pohled na poválečnou výstavbu	107
Doba války a okupace	80	Osudy kněžického zámku	108
Příběhy psané životem	81	Kněžické kino	108
Naši lidé v rajchu	83	Osvětová beseda	109
Naši na zákopech	83	Tělovýchova a sport	109
Partyzánská skupina v Kněžicích	84	Význačné budovy (sokolovna, orlovna)	110
Poslední dny války a okupace	85	Lidový dům	111
Vysídlování sudetských Němců	86	Hasičský sbor v Kněžicích	112
Tenkrát v pětáctýřicátém	86	Myslivost v naší obci	113
Pohled na poválečný vývoj (1945-1968)	87	O našich zahrádkářích	113
Měnová reforma	88	Chovatelé drobného zvířectva	114
Zemědělství v Kněžicích	89	Rybolov	114
Zvěroléčitelské pověry	91	Něco o kněžickém divadelnictví	114
Selské vozy a sáně	92	Čs. červený kříž u nás	116
Ledování v Kněžicích	93	Místní lidová knihovna	117
Kněžičtí formani	93	Zajímavosti z nedávné doby	117
Zajímavé jevy v životě obce	93	Důchodci v Kněžicích	118
Obecní vodovod	95	Ceny v roce 1966	118
Historie sklárství v Kněžicích a Brodcích	95	Nejstarší občané	119
Zastavení v Brodcích	97	Maškarády v Kněžicích	119
„Pohádka“ v Brodcích	97	Kněžičtí muzikanti	120
Zastavení v Hrutově	98	Chránový zpěv	120
Hrutovský hrádek v současnosti	98	Zastavení v běhu času	121
Sčítání lidu v naší obci	99	Hospody, obchody, řemesla a živnosti	122
Poklad v Rychlově	99	Zážitky z dětství (z vyprávění Fr. Berky)	124
Škola a školství	100	Síla lásky k rodišti (J. Toman)	125
Mateřská škola v Kněžicích	102	Kněžice po listopadu 1989, přehled	126
Setkání spolužáků	102	Počasí v Kněžicích	130
Kněžický kostel	102	Naši rodáci ve světě	131
Novodobá historie kněžických zvonů	103	Rodáci a občané - hrdinové	131
		Závěr - kněžická obecní kronika	132
		Seznam domů a jejich majitelů	135